

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Lenky Krupičkové a soudců Davida Hipšra a Tomáše Foltase v právní věci žalobkyně: **InsolCentrum, s. r. o.**, se sídlem Hradecká 2526/3, Praha 3, zastoupena JUDr. Soňou Luňákovou, advokátkou se sídlem Hradecká 2526/3, Praha 3, proti žalovanému: **Úřad pro ochranu osobních údajů**, se sídlem Pplk. Sochora 727/27, Praha 7, **za účasti** osoby zúčastněné na řízení: Exekutorská komora České republiky, se sídlem Na Pankráci 1062/58, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2023, č. j. 5 A 136/2020-96,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Osoba zúčastněná na řízení **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Žalobkyně dne 10. 8. 2020 požádala osobu zúčastněnou na řízení (dále též „Komora“) podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále též „informační zákon“) o poskytnutí informací týkajících se auditu a provozování centrální evidence exekucí, účetních dat Komory a jejích příjmů a výdajů za roky 2010 až 2019. Tajemník Komory rozhodnutím ze dne 18. 8. 2020, č. j. InfZ 15/2020-2, žádost odložil, jelikož se požadované informace nevztahují ke Komoře jakožto povinnému subjektu podle § 2 odst. 2 informačního zákona. Žalobkyně podala proti rozhodnutí tajemníka stížnost, o níž rozhodl prezident Komory rozhodnutím ze dne 13. 10. 2020, č. j. InfZ 15/2020-5, tak, že rozhodnutí tajemníka potvrdil.

[2] Proti rozhodnutí prezidenta Komory podala žalobkyně žalobu u Městského soudu v Praze (dále též „městský soud“), který prohlásil toto rozhodnutí za nicotné. Městský soud shledal, že prezident Komory neměl pravomoc k vydání rozhodnutí. Ke kasační stížnosti Komory nicméně Nejvyšší správní soud tento rozsudek městského soudu zrušil rozsudkem

ze dne 21. 2. 2023, č. j. 7 As 275/2022-21 (dále též „první kasační rozsudek“), byť kasační stížnost shledal důvodnou z jiných než Komorou namítaných důvodů. Kasační soud dospěl k závěru, že pokud dle městského soudu přešla působnost rozhodnout o stížnosti žalobkyně proti rozhodnutí tajemníka Komory na Úřad pro ochranu osobních údajů, měl s ním jednat jako se žalovaným. Jelikož tak neučinil, zatížil řízení vadou mající vliv na zákonnost, ke které kasační soud přihlédl z úřední povinnosti.

II.

[3] Městský soud tedy dále jednal v řízení jako se žalovaným s Úřadem pro ochranu osobních údajů a Komoře umožnil uplatnit práva osoby zúčastněné na řízení. Následně nyní napadeným rozsudkem opět vyslovil nicotnost rozhodnutí prezidenta Komory. V odůvodnění rozsudku se vyjádřil i k žalovanému správnímu orgánu, přičemž projevil nesouhlas s posouzením Nejvyššího správního soudu v prvním kasačním rozsudku. Poukázal na svůj rozsudek ze dne 27. 4. 2023, č. j. 10 A 49/2020-92, s dovětkem, že i v této věci byl vázán zrušujícím rozsudkem kasačního soudu ze dne 9. 2. 2023, č. j. 9 As 54/2021-21 (v němž byla posouzena skutkově a právně obdobná věc). Dále konstatoval, že by vydání usnesení o procesním nástupnictví bylo toliko procesní formalitou, jelikož otázku žalovaného správního orgánu již závazně zodpověděl Nejvyšší správní soud.

III.

[4] Žalovaný (dále též „stěžovatel“) napadl výše označený rozsudek městského soudu kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. c) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“). Navrhl napadený rozsudek zrušit a věc vrátit městskému soudu k dalšímu řízení.

[5] Stěžovatel úvodem poukázal na vzniklou nestandardní procesní situaci, díky níž nemá procesní nástroj obrany. Městský soud o otázce procesního nástupnictví nerozhodl usnesením, proti kterému je přípustná kasační stížnost. Materiálně tuto otázku řeší výrok II. napadeného rozsudku, ovlivněna je však zákonnost všech výroků. Městský soud neměl do značné míry paušální závěry Nejvyššího správního soudu aplikovat automaticky bez ohledu na zjevná specifika případu. Stěžovatel poukázal na precedenční význam úvah soudů i s ohledem na Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. 4. 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) (dále jen „nařízení GDPR“) a vyjádřil obavu, zda aktuální dynamika judikatury rozšiřující spektrum původně stanovených dozorových povinností a úkolů stěžovatele nepředstavuje riziko pro jeho nezávislost požadovanou nařízením GDPR.

[6] Napadený rozsudek je dle stěžovatele nezákonný z důvodu nedostatku jeho pasivní legitimace. Městský soud s ním jednal, přestože napadené rozhodnutí nevydal a nedošlo k procesnímu nástupnictví, jelikož k přechodu kompetencí došlo již před zahájením soudního řízení. Vzhledem k této vadě je předčasný závěr o nicotnosti napadeného rozhodnutí. Z novelizovaného znění § 20 odst. 5 informačního zákona ani z § 69 s. ř. s. neplyne konstrukce, dle níž by měl být stěžovatel pasivně legitimován ve vztahu

pokračování

k jakýmkoli budoucím rozhodnutím povinných subjektů. V projednávané věci nebylo napadené rozhodnutí vydáno před 2. 1. 2020, ale až 13. 10. 2020, k přechodu působnosti tak nedošlo v průběhu zahájeného soudního řízení. Soudní řád správní je procesním předpisem aplikovaným v existujícím soudním řízení, pouze v takovém má smysl zkoumat podmínky řízení, nikoliv hypoteticky předtím. Před zahájením řízení pojmově nemůže procesní nástupnictví nastat. Stěžovatel proto trvá na tom, že není pasivně legitimován. Opačný názor je třeba vnímat jako zmatečnost podle § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s., k čemuž stěžovatel odkázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2007, č. j. 5 Ans 3/2007-55, a ze dne 28. 3. 2012, č. j. 6 Ads 39/2012-24.

[7] Dle stěžovatele z konstantní judikatury správních soudů včetně Nejvyššího správního soudu nepřímo plyne, že v případě nicotnosti napadeného rozhodnutí je účastníkem řízení vždy orgán, který nulitní rozhodnutí vydal. Pokud by měl být pasivně legitimován jiný orgán, soud by vyřešením této předběžné otázky předznamenal výsledek řízení. Stěžovatel k tomu poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 8. 2003, č. j. 5 A 116/2001-46, jímž byla deklarována nicotnost rozhodnutí Ministerstva financí, neboť věcná příslušnost předtím přešla na Státní energetickou inspekci, a to za účasti ministerstva. V této souvislosti poukázal i na řadu rozsudků krajských soudů. V projednávané věci tedy neměl být důsledkem shledání nicotnosti napadeného rozhodnutí závěr, že je pasivně legitimovaný stěžovatel. Napadený rozsudek je i z tohoto důvodu zmatečný.

[8] Nastalá situace dle stěžovatele zakládá jeho objektivní odpovědnost za nicotná rozhodnutí jiných správních orgánů, resp. povinných subjektů podle informačního zákona, což však zcela překračuje smysl a účel procesního nástupnictví podle s. ř. s. Stěžovatel procesně nastupuje do pozice žalovaného předběžně ještě před tím, než byla podána žaloba. Jeho postavení podle § 20 odst. 5 informačního zákona má přitom charakter právní fikce, jelikož stěžovatel objektivně ani subjektivně neví, které povinné subjekty jsou mu podřízeny.

[9] Ve zbylé části kasační stížnosti stěžovatel připodobnil zdůraznění své nadřízené role k odpovědnosti nadřízeného orgánu za nečinnost podřízeného orgánu, což však považuje za nepoužitelné, poukázal na absenci organizačních vztahů k podřízeným orgánům, absenci stabilní soustavy orgánů pro rozhodování na základě § 20 odst. 5 informačního zákona a zopakoval riziko pro svou nezávislost v rozporu s nařízením GDPR.

IV.

[10] Žalobkyně se ve svém vyjádření ztotožnila s prvním kasačním rozsudkem a argumentaci stěžovatele označila za účelovou. Podala triviální žádost o informace, Komora neplní své povinnosti, využívá všech obstrukčních prostředků, aby zabránila zveřejnění informací o své nikoliv soukromé činnosti, a nadále zpochybňuje jak předcházející rozhodnutí městského soudu, tak i první kasační rozsudek. Žalobkyně uzavřela, že 43 měsíců je porušováno její základní právo na informace dle čl. 17 Listiny základních práv a svobod, a navrhla kasační stížnost zamítnout.

[11] Komora se ve svém vyjádření ztotožnila naopak se stěžovatelem. Nejvyšší správní soud se podle ní v prvním kasačním rozsudku nezabýval otázkou, zda je odvolacím orgánem skutečně stěžovatel, a Komora trvá na tom, že je jím její prezident, potažmo prezidium, což blíže rozvedla zejména s odkazem na svůj organizační řád přijatý na základě zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů (dále jen „exekuční řád“), a s ohledem na činnosti prezidenta, resp. prezidia Komory. Upozornila dále na to, že § 20 odst. 5 informačního zákona je legislativním přílepkiem, a to dle jejího názoru protiústavním, proto by jej soudy neměly aplikovat, nebo by jej měly alespoň vykládat ústavně konformně. Zdůraznila také své právo na samosprávu, do kterého je stávajícím zněním § 20 odst. 5 informačního zákona nepřipustně zasahováno. Komora se ztotožnila se stěžovatelem také v tom, že napadený rozsudek je vnitřně rozporný, nesrozumitelný a zmatečný, resp. stížen vadou mající vliv na jeho zákonnost, jelikož městský soud poukázal na chybné hodnocení Nejvyššího správního soudu, ale nadále jednal se stěžovatelem jako se žalovaným. Poukázala také na vnitřní rozpornost a nepřezkoumatelnost v rámci posouzení věci samé, neboť městský soud odepřel aplikaci novější právní úpravy exekučního řádu pro účely výkladu § 20 odst. 5 informačního zákona, ale následně konstatoval, že Komora mohla podle této nové úpravy odmítnout informace poskytnout, a nevypořádal se s argumentací Komory k ústavně konformnímu výkladu § 20 odst. 5 informačního zákona. Závěrem Komora uvedla, že celé řízení je chybně postaveno na skutečnosti, že je povinným subjektem podle informačního zákona, s čímž nesouhlasí, a navrhla napadený rozsudek zrušit a věc vrátit městskému soudu k dalšímu řízení.

V.

[12] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[13] Vzhledem k tomu, že se jedná o opakovanou kasační stížnost, zabýval se Nejvyšší správní soud její přípustností s ohledem na § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. Podle tohoto ustanovení je opakovaná kasační stížnost přípustná, pouze pokud je podána z důvodu tvrzeného nedodržení závazného právního názoru Nejvyššího správního soudu. Dle judikatury je opakovaná kasační stížnost přípustná také tehdy, jestliže směřuje k právním otázkám, které v řízení o první kasační stížnosti nebyly a nemohly být řešeny (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 7. 2008, č. j. 9 Afs 59/2007-56, č. 1723/2008 Sb. NSS, nebo ze dne 22. 3. 2011, č. j. 1 As 79/2009-165, č. 2365/2011 Sb. NSS).

[14] Nejvyšší správní soud předesílá, že se totožnou věcí již zabýval v usnesení ze dne 27. 6. 2024, č. j. 9 As 117/2023-45, a neshledal důvod se od jeho závěrů jakkoliv odchýlit.

[15] Kasační stížnost je nepřipustná.

[16] V projednávané věci kasační stížnost směřuje právě a pouze, byť obsáhle, do posouzení otázky žalovaného správního orgánu, kterou ovšem Nejvyšší správní soud již závazně vyřešil v prvním kasačním rozsudku. Vázanost právním názorem vysloveným

pokračování

v dřívějším rozsudku přitom platí i pro zdejší soud, rozhoduje-li o kasační stížnosti proti novému rozhodnutí krajského soudu v téže věci za nezměněných poměrů. Změny původně vysloveného právního názoru se senát, který o nové kasační stížnosti rozhoduje, nemůže domoci ani předložením věci rozšířenému senátu (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu č. j. 9 Afs 59/2007-56, obdobně ze dne 22. 10. 2019, č. j. 4 As 3/2018-50, č. 4015/2020 Sb. NSS, odst. [29] a násl., nebo ze dne 23. 2. 2022, č. j. 1 Azs 16/2021-50, č. 4321/2022 Sb. NSS).

[17] Jelikož nedošlo ke změně poměrů a stěžovatel nenamítá nedodržení závazného právního názoru městským soudem, je jeho kasační stížnost nepřipustná.

[18] Nejvyšší správní soud nesouhlasí se stěžovatelem, že v prvním kasačním rozsudku zavázal městský soud toliko k tomu, aby otázku žalovaného správního orgánu výslovně posoudil. Pokud by kasační soud neshledal, že městský soud jednal s nesprávným orgánem na straně žalovaného, nepřihlédl by z úřední povinnosti k vadě mající vliv na zákonnost tam napadeného rozsudku a nezrušil by jej.

[19] Nejvyšší správní soud nepřisvědčil ani argumentaci stěžovatele, který dovozuje přípustnost své kasační stížnosti ze skutečnosti, že městský soud o jeho procesním nástupnictví nevydal samostatné usnesení, proti kterému by se mohl bránit. Jak již bylo řečeno a uvedl k otázce procesního usnesení i městský soud v bodech 35 a 36 napadeného rozsudku, otázka žalovaného správního orgánu v této věci již byla závazně vyřešena prvním kasačním rozsudkem.

[20] Za této situace se Nejvyšší správní soud další argumentací stěžovatele, jakož ani argumenty žalobkyně a Komory nemohl blíže zabývat.

[21] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nepřipustnou, proto ji odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 120 s. ř. s.

[22] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

[23] Výrok o náhradě nákladů řízení ve vztahu ke Komoře se opírá o § 60 odst. 5 ve spojení s § 120 s. ř. s. Kasační ani městský soud Komoře neukládal žádné povinnosti, v souvislosti s jejichž plněním by jí vznikly nějaké náklady, a přiznání náhrady jiných nákladů řízení z důvodů zvláštního zřetele hodných Komora nenavrhl.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. července 2024

Lenka Krupičková
předsedkyně senátu